

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľa: **J. B.**, bytom L., zastúpeného JUDr. M. S., advokátom so sídlom A., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o vdovecký dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 3. septembra 2010, č.k. 7Sd/32/2010-14, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 3. septembra 2010, č.k. 7Sd/32/2010-14, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X zo 14. apríla 2010 v spojení s rozhodnutím číslo X z 28. júna 2010, ktorými odporkyňa podľa § 74 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa o vdovecký dôchodok s odôvodnením, že nebohá manželka navrhovateľa, nar. X, nepoberala starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok ani invalidný dôchodok a nesplnila podmienky nároku na starobný dôchodok a nezískala ani

potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona a neboli splnené ani podmienky podľa § 293ax ods. 1 a 6 zákona.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že manželka navrhovateľa, A. B., zomrela X. Odporkyňa už rozhodnutím číslo X z 22.2.2007 zamietla žiadosť navrhovateľa o vdovecký dôchodok z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 74 ods. 1 písm. a) a b) zákona, keďže nebohá v období posledných desiatich rokov pred smrťou získala len 2 roky a 322 dní dôchodkového poistenia a nespĺňala tak podmienky nároku na invalidný dôchodok. Navrhovateľ žiadosťou z 24. marca 2010 požiadal o priznanie vdoveckého dôchodku podľa § 293ax zákona. Túto žiadosť odporkyňa zamietla preskúmanými rozhodnutiami. Krajský súd poukázal na to, že z dikcie ustanovenia § 293ax ods. 1 až 4 zákona vyplýva, že počnúc 1. januárom 2010 zákon ustanovil nové podmienky len pre vznik nároku na invalidný dôchodok, nemožno však z neho, ani z iných ustanovení zákona vyvodit' záver, že by sa pri posudzovaní nároku na vdovecký dôchodok mohlo na splnenie podmienky potrebnej doby dôchodkového poistenia zohľadňovať dlhšie časové obdobie ako posledných desať rokov pred dňom smrti manželky navrhovateľa. Vzhľadom na uvedené krajský súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že tak odporkyňa ako ani krajský súd nezohľadnili okolnosť, že *manželka navrhovateľa mala odpracovaných 26 rokov a 225 dní a súčasne bola invalidná pre 75%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľ k žiadosti o vdovecký dôchodok predložil aj doklady o zamestnaní manželky, čomu krajský súd nevenoval pozornosť.* Navrhovateľ poukázal na to, že zámerom zákonodarcu v súvislosti s § 293ax zákona bolo to, aby sa poistencovi, ktorému pred 1. januárom 2010 nevznikol nárok na invalidný dôchodok z dôvodu nesplnenia podmienky potrebnej doby dôchodkového poistenia, umožnilo požiadať o posúdenie nároku na invalidný dôchodok podľa zákona účinného od 1. januára 2010. Namietol nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporkyne, lebo odporkyňa sa v preskúmanom rozhodnutí mala zaoberať listinami, ktoré sa týkali doby zamestnania manželky navrhovateľa, a svoje závery konkretizovať tak, aby sa navrhovateľ z jej rozhodnutia dozvedel všetky právne relevantné skutočnosti, čomu doposiaľ tak nie je. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako aj rozhodnutia odporkyne zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie. Súčasne uplatnil nárok na náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby po 55,49 € + 2x režijný paušál 7,21 €, spolu 149,23 €.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 250ja ods. 2 OSP bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Manželka navrhovateľa, A. B., nar. X, zomrela dňa X.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že A. B. bola uznaná invalidnou od 1. mája 2004 pre viac ako 70%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a jej žiadosť o invalidný dôchodok bola zamietnutá rozhodnutím odporkyne číslo X z 24. septembra 2004 z dôvodu, že nesplnila podmienku potrebnej doby aspoň 5 rokov dôchodkového poistenia v posledných desiatich rokoch od 1. mája 1994 do 30. apríla 2004 podľa § 72 ods. 1 zákona v znení účinnom pred 1. januárom 2010, lebo v tejto dobe získala len 4 roky a 30 dní dôchodkového poistenia. Z uvedeného rozhodnutia súčasne vyplýva, že manželka navrhovateľa bola dôchodkovo poistená od 1. septembra 1971 do 19. júla 1974, od 11. septembra 1974 do 16. mája 1995, od 15. novembra 1995 do 31. decembra 1995 a z dôvodu evidencie na úrade práce od 4. februára 1998 do 31. decembra 2000.

V žiadosti o vdovecký dôchodok z 8. januára 2007 navrhovateľ uviedol, že doklady o zamestnaní manželky boli priložené k žiadosti manželky o invalidný dôchodok, ktorá bola zamietnutá rozhodnutím odporkyne z 24. septembra 2004. Uvedená žiadosť navrhovateľa bola zamietnutá právoplatným rozhodnutím odporkyne číslo X z 22. februára 2007 podľa § 74 v spojení s § 72 ods. 1 písm. f) zákona v znení účinnom pred 1. januárom 2010, lebo v posledných desiatich rokoch pred dňom smrti manželka navrhovateľa nebola dôchodkovo poistená aspoň 5 rokov, iba 2 roky a 332 dní.

Navrhovateľ dňa 24. marca 2010 požiadal o priznanie vdoveckého dôchodku od 1. januára 2010 podľa § 293ax zákona, pričom v žiadosti uviedol, že doklady o zamestnaní alebo manželky boli pripojené k žiadosti o invalidný dôchodok, ktorá bola zamietnutá rozhodnutím z 24. septembra 2004.

Z uvedeného vyplýva, že tvrdenie navrhovateľa, že k žiadosti o vdovecký dôchodok pripojil aj doklady o zamestnaní manželky, nie je pravdivé.

Podľa § 293ax zákona poistencovi, ktorému nevznikol nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a ktorý nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa na jeho žiadosť znovu posúdi dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a rozhodne o nároku na invalidný dôchodok a o jeho sume podľa zákona účinného od 1. januára 2010.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že posúdenie dlhodobého zdravotného stavu a rozhodnutie o nároku na invalidný dôchodok podľa zákona účinného od 1. januára 2010 je možné *len na žiadosť poistenca, ktorému nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného pred 1. januárom 2010.* To znamená, že osobou oprávnenou na podanie žiadosti podľa § 293ax ods. 1 zákona by (v prípade, že by žila) bola len manželka navrhovateľa, ktorej nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 zákona v znení účinnom pred 1. januárom 2010.

Ustanovenie § 293ax zákona sa vzťahuje len na poistencov, ktorým bola zamietnutá žiadosť o invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 a § 72 ods. 1 zákona v znení účinnom pred 1. januárom 2010. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na pozostalých po takom poistencovi. Nemožno ho teda použiť na účely nového posúdenia nároku na vdovecký dôchodok.

Pokiaľ teda odporkyňa žiadosť navrhovateľa o priznanie vdoveckého dôchodku od 1. januára 2010 rozhodnutím číslo X zo 14. apríla 2010 v spojení s rozhodnutím číslo X z 28. júna 2010 zamietla s odôvodnením, že na posúdenie nároku zomrelej manželky na invalidný dôchodok sa ustanovenie § 293ax zákona nevzťahuje, aj podľa názoru odvolacieho súdu rozhodla v súlade so zákonom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

A. Koláriková